

Vad är suicidalitet?

På väg mot en gemensam kunskapsbas

Samverkan vid hot om suicid

Trygghetsdagen 2014

SKL, Stockholm

Jan Beskow

www.suicidprev.com

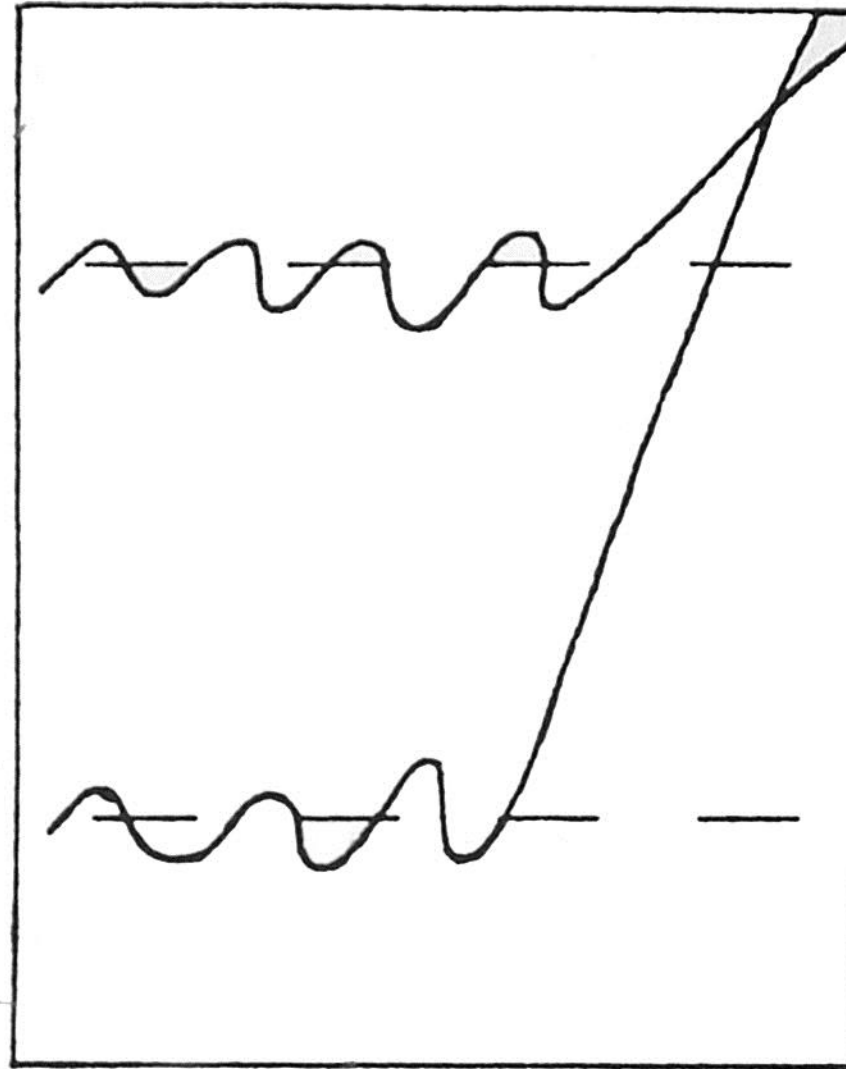
Innehåll

- Självmord och andra olyckshändelser
- Tabuering, rädsla, "horror vacui"
- Psykiatri och suicidalitet
- Suicidhandlingar som olycksfall
- Misslyckade problemlösningar
- Brister i samhällets fysiska konstruktion
- Brister i samhällets psykosociala konstruktion
- Bio (efter paus): Samtal efter suicidförsök

Tabuering, rädsla, "horror vacui"

- Tabuering - en effektiv suicidprevention
- Tabuering för att vi ska få vara lata
- Segraren skriver historien – om en stoisk livshållning
- Självmord som genväg till himlen
- Övertalad av djävulens och andra förklaringar till självmord
- Suicidalitet – ett folkhälsoproblem bland andra
- *Tabuering är att inte våga se verkligheten*
- Tabun mot kropp och sex
- När tabuna rivs – då blir det bråttom med suicidprevention

Prestation-Krav-modell

Olyckshändelser

- Definition: Akut kognitiv insufficiens i en ovanlig och extremt krävande situation
- Fysiskt olycksfall: När en person blir så överväldigad av starka, snabbt påkommande fysiska krafter, så att han inte hinner hantera dem
- Psykiskt olycksfall: När en person blir så överväldigad av starka, snabbt påkommande psykiska krafter att han inte hinner hantera dem

Suicidalt beteende/Suicidalitet

Tankar, försök, fullbordade självmord

Självmord: Medveten, uppsåtlig, självförvållad, livshotande, handling, som leder till döden

Pokorny 1974

Suicidtankar: Att tänka på, planera och genomföra ett suicidförsök eller ett suicid är...

*... en fantiserad eller genomförd **flykt** av en människa som är så svårt plågad av livet att hon inte längre orkar bära det.*

Reviravstånd

- $\leq \frac{1}{2}$ meter - Kroppsligt, taktilt avstånd
- ≤ 1 meter - Psykologiskt avstånd
- ≤ 4 meter - Socialt avstånd
- > 4 meter - Utanför reviren

Misslyckade problemlösningar

1. Upprepade misslyckade problemlösningar
2. Trött, utmattad, uppgiven
3. Outhärdlig smärta
4. Ensam, övergiven, hjälplös - suicidal

Samhällets produktion av lidande

Tabuering av kropp och sexualitet

- Olyckliga relationer, kraschade förhållanden
- Kriminalitet: våld i hemmet, våldtäkter, mord, prostitution, traficking, pedofili mm
- Suicidaliet: bristande livstillfredsställelse

SUICIDPREVENTION I VÄST

Viktoria, 17 år, Sv D 140127 sid 18-19

- **Toms dröm: Europa – ett land av guld**
- **”Barnvakt, passupp på damfrisering”**
- **Långvarig väntan på pass i Lagos**
- **Rå våldtäkt av bekant till Tom, misshandel**
- **Italien – utpressning, ekonomi, mordhot**
- **Prostitution i flera europeiska länder**
- **Stockholm, gravid 5:e mån, räddas**
- **Studerar men med alla symtom på PTSD**

Läs mer här

- Suicidprevention i Väst www.suicidprev.com
- Livlinan www.livlinan.org
- Nationellt center suicidprevention www.ki.se/suicid
- NSPHiG www.nsphig.se
- Suicidprevention och efterlevandesstöd www.spes.se
- Folkhälsoinstitutet www.fhi.se

Samarbete i kritiskt läge. Översikt

Två forskare

- Respekterade och jämställda medarbetare
- Läger problemet mellan sig
- Bidrar båda med sin unika kunskap
- Bryter ensamheten och minskar ångesten
- Den suicidala personen är den viktigaste aktören inom suicidpreventionen, uthållig hjälte och viktig informationsförmedlare

Suicidhandlingar som olycksfall

- 1983 Sammankoppling med olycksfallsteori
- 2005 Wibble, Melin m fl Samverkan mellan...vid hot om suicid
- 2007 Självmord som olycksfall, Jonsered
- 2008 Helena Rådbo Avh Systeminriktad prevention av järnvägssjälvmord
- 2012 Trafikverket, Erik Lindberg: Prevention av suicid i transportsystemet
- 2014 Trafikverket miljardsatser på övervakning

Referenser

- Beskow oa. Suicidalitet som problemlösning... Studentlitteratur, 2013
- Beskow J. Att vägra mörda sig själv, Psykisk hälsa, 2012
- Beskow J. Samhällets lidandeproduktion, Psykisk hälsa, 2012
- Osorno et al. Community Suicide Prevention, Sthlm: Karolinska inst., 2010. Gratis från www.phi/ki.se/csp
- Hollnagel E. Barriers and accident prevention, Ashgate, 2004